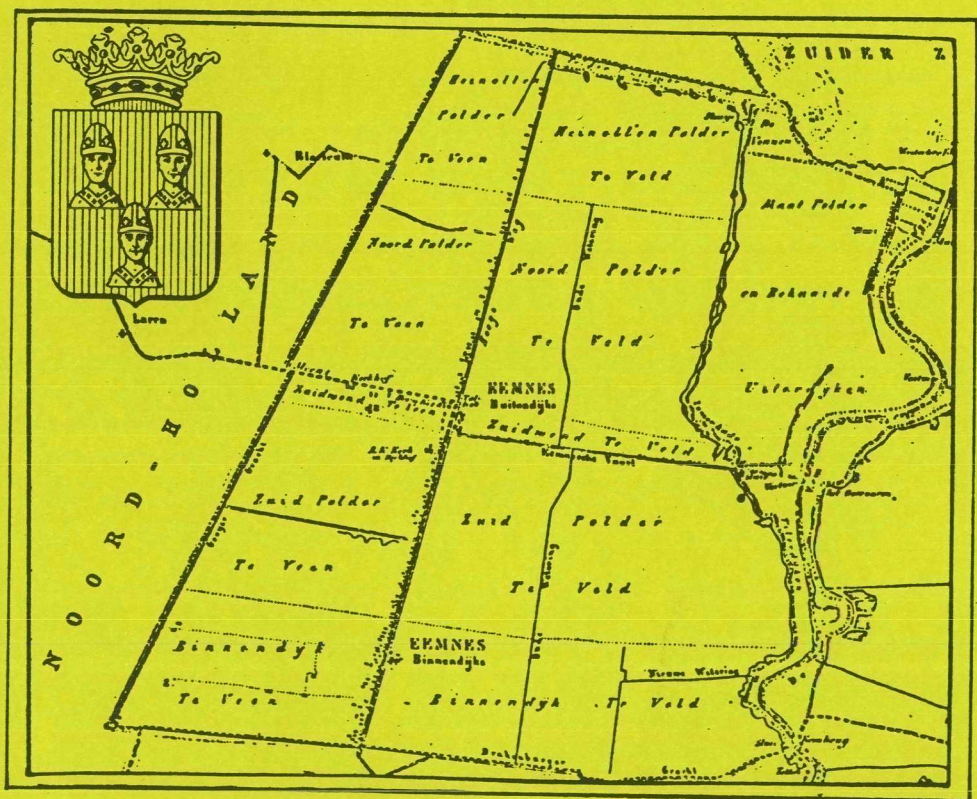
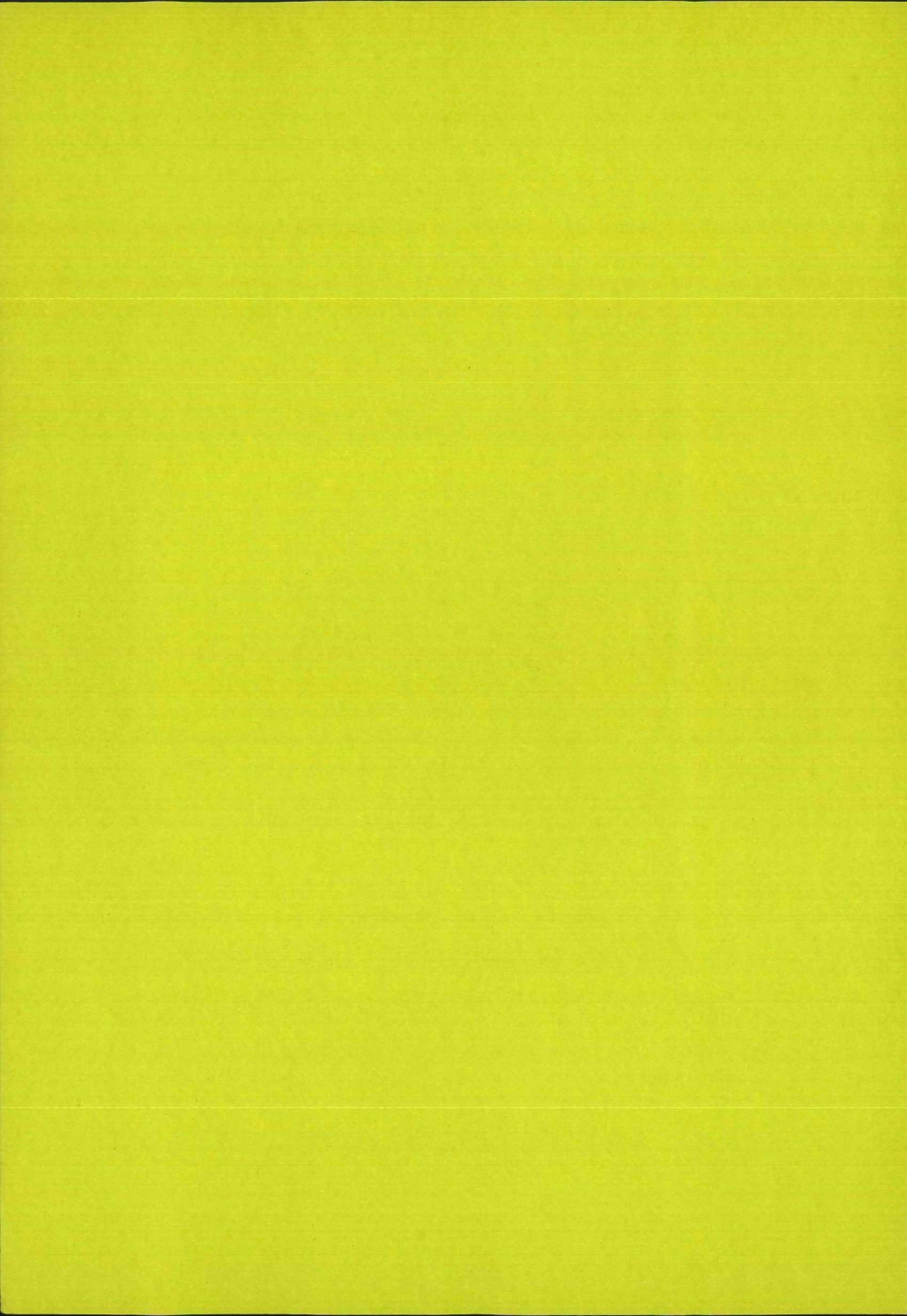

Historische Kring Eemnes

1987-4

Historische Kring Eemnes

december 1987, jaargang 9 nr. 4

Verschijnt viermaal per jaar

Bestuur

Voorzitter: A.M. Veth, Raadhuislaan 51
Vice-voorzitter: W. van IJken, Everserf 20
Penningmeester: H.H.M. van Roij, Hasselaarlaan 15
Secretaris: J. de Roos-Post, Torenzicht 38
Lid: R.G. Kes, Ploeglaan 20

kontributie H.K.E. f 15,-- per jaar
Amro bank Eemnes, nr. 45.89.86.577
Girorekening nr. 2080362

Ledenadmin.: B. van Wijk-Blom, Raadhuislaan 39
(tel. 14689)

Redactie: B. van Raaij (tel. 86594)
H.H.M. van Roij (tel. 12531)

Inhoud:

Dia-avonden 1988	118
Wie heeft nog een foto van 'Ouwe Willempje Mol'?	119
De Weegbrug van Eemnes	119
Zoekgeraakt in 1881, teruggevonden in 1987!	127
Eemnes gedurende de Franse Tijd	129
Scheningen aan HKE	131
Een boek voor het jaar 2001! Wie helpt er aan mee?	131
Wie weet waar dit is?	132
Wie doet er mee? Wie weet er van?	133
Werkgroepen	135
Een nieuwe werkgroep: Recent verleden	135
Korte geschiedenis van de Eemnesser familie Mol	136
Historisch verhaal der overstromingen in 1775	157
Van de redactie	168

Doel van de vereniging is bevordering van de kennis van - en de belangstelling voor de geschiedenis in algemene zin en de geschiedenis van Eemnes, met aansluitend gebied, in het bijzonder.

Dia-avonden 1988

Wie heeft nog foto's en dergelijke van oude Eemnessers en hun ambachten?

De dia-avonden voor het jaar 1988 zullen gehouden worden op vrijdag 26 februari en donderdag 10 maart. Als onderwerp is dit jaar gekozen voor de oude Eemnessers en hun ambachten.

Fotograaf Wim Ket en commentator Henk van Hees zijn al begonnen met de voorbereidingen. Zij hebben al het een en ander aan materiaal bij elkaar. Toch zoeken ze nog meer! Het gaat vooral om foto's van Eemnessers uit vroeger tijden die bezig zijn met de uitoefening van hun beroep. Alle beroepen doen mee! Het maakt niet uit of het een boer, een smid, een wagenmaker of een schoolmeester is. We zijn ook al blij met een foto van een oude Eemnesser waarvan iets bijzonders over zijn beroep te vertellen valt. Ook zijn we gevoelig voor materialen of gereedschappen waar de beroepen mee werden uitgevoerd. Als de eigenaars daarin toestemmen worden foto's en gereedschappen en dergelijke op de dia gezet, zodat daarna vertoning op de dia-avonden kan plaatsvinden. Beschikt u over door ons gezochte zaken en hebt u geen bezwaar tegen vertoning op een dia, neemt u dan s.v.p. contact op met:

Henk van Hees,
Kerkstraat 15,
3755 CK Eemnes.
tel. 02153-89849.

Tip voor alle belangstellenden:
Noteer alvast in uw agenda:
dia-avonden 1988 op:
vrijdag 26 februari
donderdag 10 maart.

Wie heeft nog een foto van 'Ouwe Willempje Mol'?

Ze is een begrip geweest: 'ouwe Willempje Mol' van de Meentweg. Ze is één van de zeer weinige Eemnessers (de enige?) die ooit de 100-jarige leeftijd bereikt heeft.

Bij het samenstellen van het artikel over de familie Mol kwamen haar nakomelingen tot de ontdekking dat niemand een foto van 'ouwe Willempje' had. Daarom vraag ik namens de Historische Kring Eemnes en de familie of er soms nog iemand is, die een foto van Willempje heeft. We zouden daar dan graag een copietje (foto van foto) van willen maken. Kunt u ons hieraan helpen, wilt u dan s.v.p. contact opnemen met voornoemde samenstellers van het artikel over de familie Mol.

De Weegbrug van Eemnes.

Toen ik op een avond een praatje stond te maken met mijn overbuurman viel mijn oog op de oude weegbrug daar, en meteen dacht ik aan de tijd dat ik als kind stond te kijken naar de boerenwagens, beladen met hooi of stro, die stonden te wachten om gewogen te worden.

En plotseling vroeg ik mij af wat er met dat ding zou gebeuren als die bewuste boerderij, Wakkerendijk 17, ooit eens in andere handen zou overgaan. Waarschijnlijk zou de weegbrug dan op de schroothoop terecht komen en dat vond ik nou juist het laatste wat ermee moest gebeuren. Dus ben ik nog eens met de heer Van den Hoven gaan praten en vertelde hem dat ik het weegwerktuig wel van hem zou willen overnemen om het voor het nageslacht te bewaren. Dat vond hij een uitstekend idee!

Samen met Jaap Eek, de smid, heb ik toen het gevaarte van zijn fundament gehaald en haar huis gesjouwd.

Eenmaal thuis werd mijn interesse voor het apparaat steeds groter en wilde ik wel eens weten wanneer hij geplaatst en door wie hij aangekocht was.

Na wat speurwerk kwam ik er achter dat de weegbrug werd

aangeschaft door Dirk Bieshaar (voor de oudere Eemnessers zeer bekend) en zijn vrouw Naatje van de Hengel. Deze man zag waarschijnlijk na de oorlog van '14-'18 een gat in de Eemnesser markt en zo werd in het jaar 1920 de weegbrug gebouwd die 57 jaar dienst zou doen. De eerste vracht die gewogen werd, was van Jan (Boertje) Hilhorst, op 12 mei 1920 en betrof 800 kilo hooi.

De brug in Eemnes was niet de eerste in de regio, want volgens een krantenbericht uit 1919 werd op 15 november van dat jaar in Blaricum een weegbrug in gebruik genomen. Dat daar grote behoefte aan bestond, bewijst het volgende overzicht.

In het jaar 1919 werden daar	76 wagens gewogen,
in 1920 waren dat er al	727
in 1921	481 en
in 1922	648.

Het gemiddelde bruto-gewicht was omstreeks 1750 kg per stuk.

In Eemnes werden in het begin alleen hooi en stro gewogen. Maar de brug kreeg steeds meer bekendheid en zo kwam ik in het weegboek al gauw de naam tegen van de houthandelaar Krol uit Soest. Hij liet een vracht stut-hout wegen voor de mijnen in Limburg.

De weegbrug in Eemnes boerde goed zoals blijkt uit de volgende cijfers uit 1920:

aantal keer gewogen 528, met een totaal brutogewicht van 695945 kilo (gemiddeld brutogewicht 1318 kilo) en een jaaropbrengst van f 226,95.

Als u deze stand van de eerste 7 maanden vergelijkt met de jaarstand van Blaricum (727) was dat geen slechte start!

Ook werden er steeds meer verschillende goederen gewogen. Zo kwam ik in de boeken tegen o.a.:

Roggestro, Haverstro, bieten, pulp, koeien, paarden, varkens, geiten en schapen. Maar ook bouwmaterialen zoals stenen, hout, ijzer, zink en lood.

Scheepsladingen ontkwamen ook niet aan de weegbrug.

Zo liet Jaap Brouwer op 17 augustus 1928 een schip met hooi wegen. Dat hooi werd geladen op 9 wagens met een totaalgewicht van 10.468 kilo.

De turfschippers/handelaren werden eveneens vaste bezoe-
120- HKE

kers van de brug. Het waren niet altijd grote vrachten die gewogen werden. Op 30 maart 1928 staat er in het weegboek vermeld:

Cornelis van Wegen- 2 Dotjes hooi. (gewicht wordt hierbij niet vermeld.)

De oorlog bracht een duidelijke verandering in het weegpatroon. Er werd steeds minder gewogen en ook het soort goederen veranderde. Zo werd er steeds meer hout gewogen vermoedelijk brandhout. Maar ook veel schillen, stro voor de duitse Wehrmacht en het vee dat gevorderd werd door de Duitsers.

Na de oorlog zijn het weer de bieten, het hooi en het stro die de overhand hebben. Reizigers die met het vliegtuig gaan hebben ook de weegbrug ontdekt om hun koffers te wegen, terwijl de Rijkspolitie een vaste bezoeker wordt met vermoedelijk te zwaar belaste wagens.

Intussen is de weegbrug in 1949 aan renovatie toe. Van de 'Gemeente Stad Aan 't Haringvliet' wordt de huidige weegbrug gekocht en in onderdelen per schip naar Eemnes vervoerd. De firma Gedo uit Amsterdam zorgt voor de in-

Gegevens Veevoordring Duitse Weermacht

30 April 1945.

G. Staal.....	160 K.G.	G. Ruizenmaal.....	400 K.G.
D. v.d. Warit ...	170	Th. Bieshaar	160
J. Schouten	520 + 196	B. Rigter Wed.	570 + 820
J. Brouwer	590 + 280	C. Dijkman	252
N. Makker	380 + 420 + 180.	J. Roodhart	500 + 500 +
			250 + 225.
J. Brouwer	380 + 480 + 196	B. Heijer	210 + 470 + 390.
Wed. J. v. Klooster.	310 + 260 + 200 + 410.		
H. Roodhart	600.	J. van Dalen	220 + 420.
T. Rosenberg	190 + 590.	B. Blom	260 + 470 + 420.
T. Blom	510 + 210.	A. Rosweij	440 + 210.
H. van Laar	230.	J. Klazers	450 + 450 + 240.
B. van Essen	397 + 350 + 300.	A. Rozenberg	500.
J. Hensbergen ...	530 + 240.	W. Bruinekoel	390 + 220 + 400.
M. v. Valkengoed.	250 + 450 + 360 + 210 + 170.		
J. v. Elfen	420 + 490 + 250.	M. Wiggerts	390 + 270.
W. v. Hamersveld.	450 + 200.	Wed. S. L. v/1 Hoven .	370 + 250.
J. Bieshaar	320.		

stallatie, waarna de IJkkring Utrecht de brug komt keuren. Deze nieuwe brug heeft een capaciteit van 15 ton.

In 1956 komt Dirk Bieshaar te overlijden, hij heeft er 36 jaar als waagmeester opzitten. Zijn vrouw Naatje van de Hengel wordt dan waagmeester tot 1960. Als zij komt te overlijden neemt Jan van de Hoven, haar schoonzoon, het over nadat hij op het gemeentehuis de eed heeft afgelegd. Want waagmeester zijn is een eerlijke zaak en duldt geen geknoei.

GEMEENTE STAD AAN 'T HARINGVLIET

Telefoon 7 - Postrekening Gemeente 39322

AAN

de Heer J.E.v.d. Hoven

Wakkerendijk 17

E E M N E S

No.: STAD AAN 'T HARINGVLIET, 14 September '49.

Onderwerp:
Weegbrug.

Het door U verschuldigde bedrag wegens aankoop weegbrug zijnde f.950,- werd aan dezer dagen op girorekening dezer gemeente bijgeschreven.

Overeenkomstig Uw verzoek wordt hierbij ingesloten het "Certificaat" hetwelk U bij het bezoek te dezer plaatse werd getoond.

De Burgemeester van Stad aan't Haringvliet,

BEURTVAART-ADRES

Lijst

voor BEURTVAART- en/of WEGVERVOER

Aan **A. van Stoutenburg**

Wakkerendijk 118

te **Eemnes (Utrecht)**

Te verzenden met inachtneming van de gewijzigde Algemene Vervoercondities van de Vereeniging tot Behartiging van de Belangen van de Binnenlandse Beurtvaart (Stoom en Zeil) te Rotterdam per: **schipper Goumare en verder per bootdienst**

et vervoer geschiedt: (in te vullen ongefrankeerd, franco wal-huis-station enz.)

ongefrankeerd

REMBOURS

Zegge:

(Guldens, in letters)

Gld. Cts.

In de vracht is assurantie nooit begrepen.

Went gij deze zending door tussenkomen van de vervoerder te verzekeren op de Gewijzigde Voorwaarden voor verzekering?

Waarde ter verzekering:

Adres of		Aantal	Wijze van Inpakking	INHOUD	Bruto Gewicht
Merken	Nummers				
<i>Vracht</i>		<i>27</i>	<i>50</i>	1 kistje ijzerwaren (stalen	
<i>beslag</i>		<i>12</i>	<i>50</i>	2 driehoeken	messen enz)
		<i>40</i>	<i>10</i>	5 ijzeren binten	
				19 houten balken	
				2 ijzeren platen	
				1 putrand (vierdelig)	
				2 ijzeren stoelen	
				1 hefboom met contra gewicht en stoel	

Vracht Rotterdam Stad aan't H'vliet de **20 Augustus 1949**

naar Eemnes **40 5**

80 10

Aankomst verzekerde volgens de W. - Wetlig gedeponeerd.
Het bedrag van het Beurtvaart-adres in de W. Streektarief-Generaal van het Departement van Waterstaat verplicht degenen die Beurtvaart-adreslijsten van 24.10.1941 tusschen 1.11.1941 en 31.10.1941 en Derde Beurtvaart-adres van 18.6.1940 (N.B. 26-6-1940).

W 02

01

Zo vertelde Van de Hoven mij het volgende verhaal:
'Op een dag kwam er een hooihandelaar met een vracht hooi om te wegen. Maar bij het oprijden van de brug hield de man teveel de buitenkant aan, zodat een rij wielen half op de vaste kant kwam te staan. Toen Van de Hoven het weegwerktuig ontgrendelde, zag hij dat er iets niet klopte. De brug schommelde. Dus riep hij naar de chauffeur dat zijn wagen niet goed stond. Maar deze hield vol dat dat wel het geval was, waarop Van de Hoven zei: 'Je zet hem er recht op of ik weeg niet!' Waarna de man hem toch maar even recht zette.'

De bedoeling van dit hele geval was dat de weegbrug

Weegbruggen verliezen na verloop van tijd hun zuiverheid. Daarom moeten zij om de ± 5 jaar geijkt worden. In 1977 kwam men de brug weer nakijken om hem te ijken, maar de brug was zo slecht dat hij moest worden afge-

124- HKE

keurd. Er zou een nieuwe brug moeten komen. Maar gezien de hoge investering en de leeftijd van de waagmeester had de aanschaf daarvan geen zin meer.

Op 17 december 1977 werd de laatste vracht gewogen van Bernard Majoor uit Laren, waarna het stil werd op Wakkerendijk 17.

Eemnes was de weegbrug armer, maar een historie rijker.

Toon Wortel.Pz.,
Wakkerendijk 6,
Eemnes.

IJKKRING UTRECHT

No. 702.

Bericht op schrijven van:

1 Mei 1954.

ONDERWERP:

Keuring op verzoek.

In antwoord op nevensvermelde brief heb ik de eer U mede te delen, dat Uw weegbrug kan worden onderzocht na de 12e dezer. Benodigd zijn 13000 kg ballast, droog en zodanig gekozen, dat deze in partijen van ongeveer 1000 kg op de brug kan worden gebracht, en enige werklieden om gewichten en tarra te verplaatsen.

De kosten bedragen f 40,- keurloon, vermeerderd met de reis- en verblijfkosten van de ambtenaar en de vervoerskosten van de 2000 kg standaardgewichten. Indien Uzelf voor het vervoer dezer gewichten kan zorgdragen, vervalt dit laatste natuurlijk.

Naar aanleiding van het bovenstaande moge ik verzoeken mij te willen melden:

1. welke datum kort na de 12e Mei e.k. U het beste schikt;
2. of U voor de nodige tarra kunt zorgen;
3. of er enkele werklieden beschikbaar zijn en
4. hoe U het vervoer van de standaardgewichten wilt zien geregeld.

AAN

de Heer D.Bieshaar
Wakkerendijk 17
E e m n e s .

De Directeur,

HKE- 125

De weegbrug bedient door mevrouw Grietje v.d. Hoven-Bieshaar. Haar man Jan v.d. Hoven (links) kijkt toe. Gewogen wordt de wagen van Jan Rigter (rechts)

Zoekgeraakt in 1881, teruggevonden in 1987 !!

Het verhaal van een Amsterdamse melkboer Hannes Eek (1833-1893), de verloren zoon uit de Eemnesser familie Eek.

Op zoek naar de voorouders van mijn moeder Petronella Anna Schrijvers-Eek (1876-1945), deed ik archivaal twee zeer interessante vondsten. In een geboortenregister stond dat Hannes Eek een tweelingbroer had. Beide broers zijn geboren in Eemnes op 17-11-1833. Hun ouders waren Cornelis Eek (1805-1881) en Nelletje Hogeboom (1806-1842). Het gezin Eek woonde toen aan de Buitendijk 125 aldaar.

Mijn tweede vondst was een bladzijde uit het eerste B.S. boek van Eemnes (1850). Familieleden Eek, bekijkt u de afgedrukte copie eens met een fanatiek genealogische bril! Voer voor liefhebbers die lijden aan de ziekte die terribilis archivalis heet!!

Hannes Eek verlaat het ouderlijk huis op 1 nov. 1861 en gaat naar Amsterdam met het Certificaat van zijn dienstname bij de Nationale Militie op zak. Archivaal komt hij weer boven water in 1869 in Naarden, waar hij als gruttersknecht bij ene Reijer (Richard) Keizer uiteindelijk de dochter van zijn baas 'annexeert'. Dus wordt op 26 mei 1869 het huwelijk voltrokken en ingezegend van Hannes Eek en Antje Keizer. Bij deze huwelijksvoltrekking zijn aanwezig Cornelis Eek, vader en Willem en Lumele (Lumen) Eek. En zo wordt de Amsterdamse 'Eeken'boom geplant in de Utrechtsestraat no.11, waar de bruidegom een melkslijterij begint.

De Hannes-tak-Eek groeit en bloeit.

-Cornelis wordt geboren in 1870. Doopgetuigen zijn Lumen Eek en Hendrika v.d.Tweel.

-Richardus W. wordt geboren in 1872, doopgetuigen Reijer Keizer en Alida Ruyter.

-Wilhelmus R. wordt geboren in 1874, doopgetuigen Willem Eek en Gijsberta Herder.

-Alida Petronella, geboren 1-9-1875. Doopgetuigen Jacobus Schrage(n) en Jacoba Keizer.

-Petronella Anna, geboren 22-10-1876. Doopgetuigen Cornelis Eek en Antje Harder.

-Jacoba Johanna, geboren 1878 en overleden 1879. Doopgetuigen Johannes Schrage(n) en Jacoba Keizer.

-Johanna Jacoba, geboren 5-7-1882, doopgetuigen Willem

Volgnummer.	N A A M.	VOORNAMEN.	DOOPTEKENING	GEBORTEJAAR.	BURGERLIJKE STAAT.
			EN JAAR DER GEBOORTE.		
				(Met aanwijzing der provincie voor inboorlingen of van het land voor vreemdelingen.)	O. (Ongehuwd) H. (Gehuwd) W. (Wed. wed. w.)
1	Eek,	Cornelis	44 jaar	1885	H
2	Harden	Antje	45	"	H
3	Eek,	Willel	16	"	O
4	Eek,	Hannes	16	"	O
5	Eek,	Cornelis	13	"	O
6	Eek,	Syren	16	"	O
7	Aken van	Juffe	8	"	O

Eek en Petronella Eek.

-Sebastiaan Eek, geboren en overleden in 1885. Doopge-
tuige Sebastiaan Keizer.

De Hannes-tak breidt zich in 1987 nog steeds uit. Al in
het 3e geslacht. Ik, P.H.Schrijvers, ben dus een klein-
zoon van Hannes Eek en Antje Keizer. Graag zou ik eens
met senioren van mijn Eemnesser familie van gedachten
wisselen. (Namen, foto's bidprentjes enz.)

Ik ben veel dank verschuldigd aan mijn vrienden van het
Gem. Archief Amsterdam, aan mevrouw Roodhart van het Gem.
Archief Eemnes, aan de Hist.Kring Eemnes, waar ik contact
vond met Drs. H.van Hees en tenslotte aan het geheugen
van mijn moeder, die 65 jaar geleden haar zoontje wel
eens vertelde over ome Lumen, nicht Bieshaar, Stalenhoef
en Valkengoed.

Familiale groeten, en ik wacht uw reacties af!

P.H. Schrijvers (10-11-1910)
Serviceflat 'Het Ravenstein'
1107 SP Amsterdam Z.O.
Tel. 020-976546

Eemnes gedurende de Franse tijd.

Geregeld kom ik tijdens archief bezoek in Eemnes oude stukken tegen die het mijns inziens waard zijn, nog eens gelezen te worden door de mens van vandaag. Die oude geschreven stukken doen mij soms glimlachen door de toon van het geschrevene. En soms kan ik me er niet aan onttrekken om een vergelijking te maken met soortgelijke situaties van nu. Mogelijk overkomt u hetzelfde bij lezing van het volgende.

Inv. nr. 64 1811 Register van door den Maire gedane publicaties.

Stuk nr. 17 30 september 1811

De Maire van Eemnes brengt bij dezen ter kennis van de ingezetenen dezes Dorps, dat zoo hunne Majesteiten de Keizer en Keizerin mogten goedvinden door dit Dorp te passeren hij Maire vertrouwd dat elk zich wel zal willen beijveren om zoo door het roepen van Lang Leve de Keizer! Lang Leve de Keizerin! als andere gepaste vreugde blijken zijne liefde en Hoogachting voor den Groosten Monarch des werels en deszelfs doorluchtigste gemalinne aan de Dag te leggen, zonder zig echter eenige ongeregeltheeden het zij met schieten of afsteken van voetzoekers te veroorloven.

'De Maire voornoemd.'

In 1811 reizen Napoleon en keizerin Marie-Louise door de Belgische departementen om een bezoek te brengen aan het in 1810 ingelijfde Nederland. Via Zeeland, Dordrecht en Utrecht reist het Keizerlijk echtpaar met groot gevolg naar Amsterdam alwaar Napoleon de sleutels van de stad krijgt aangereikt.

Bron: Geschiedenis van de Lage Landen, deel 4, blz. 113 van Jaap ter Haar.

Napoleon heeft op 21 oktober 1811 de stad Naarden bezocht en zijn tevredenheid over de verdedigingswerken geuit. Mogelijk rijdt Napoleon met zijn gemalin daags tevoren vanuit Utrecht via Lage Vuursche en Baarn op Eemnes aan. Met een klein stukje geschiedkundige kennis van Eemnes en wat fantasie zou de doortocht volgens schrijver als

volgt verlopen zijn.

IJlboden zijn vooruit gesneld om waar de stoet ook komt, de intocht zo glorieus als mogelijk te doen verlopen. Enigszins nerveus wacht de Maire voor de 'Lindeboom' de gerechtskamer, op de dingen die komen gaan. Hij heeft zijn zaakjes goed geregeld. De vlaggen hangen uit van de beide torens. Langs de Hogeweg (de Wakkerendijk) hebben zowaar overijverige bewoners op voorspraak van de maire, hun erven versierd. Nabij de gerechtskamer is in opdracht van de maire en de Municipale Raad voor de som van f 50,-- een met veel groen versierde erepoort over de Hogeweg gebouwd.

(Inventaris nr. 60. Brief 24-9-1811 Gemeente Archief Eemnes)

De schoolkinderen hebben voor deze belangrijke dag vrijaf gekregen. En wanneer de stoet de gemeente in zal rijden vanuit Baarn zullen de klokken der beide torens hun vreugdeklanken laten horen.

Dan is het zover, hoeftgetrappel zwelt aan de eerste rijen cavalerie van Napoleon's leger komen de nog niet bestrate Hogeweg op, gevolgd door het geratel der wielen van vele rijtuigen en ander noodzakelijk gerij. In een van die rijtuigen zit keizerin Marie-Louise. Eindeeloos monotoon klinkt de marcherende pas van vele rijen soldaten in hun prachtige uniformen. En midden in die bonte stoet berijdt keizer Napoleon een wit paard en laat zich bejubelen door de aan de kant van de weg staande Eemnesser bevolking. Bij de 'Lindeboom' aangekomen beantwoordt de keizer met een minzaam knikje van het hoofd, de diepe buiging ter begroeting van de voltallige municipale raad en de maire. De klokken der torens beieren dat het een lieve lust is. Een stop is niet ingelast daar de keizer voor 't vallen van de avond de vesting Naarden wil bereiken. De stoet slaat dan ook weldra linksaf en vervolgt zijn weg richting Laren. Nimmer is het zo druk geweest in Eemnes. De intocht maakt diepe indruk op de eenvoudige bevolking waar een mengeling van vreugde en ook wel argwaan op de gezichten is af te lezen. Vooral bij de ouderen is de blijdschap over de komst van de Franse keizer toch wat getemperd. Zij krijgen gelijk, het enthousiasme zal bij een ieder in Nederland spoedig bekoelen.

stuk nr. 60 Woensdag 13 november 1811

Gelezen een brief van de Heer onderprefekt aanvragende:

1. Een staat van alle gedane onkosten ter gelegenheid der komst van hunne majesteiten;
2. De deliberatie (vergadering, verslag) van de municipale raad (gemeenteraad in de Franse tijd) en of zij goed of afkeurden;
3. Het advies van de Maire (burgemeester) geresolveerd (besloten) hier aan te voldoen en zijnde ten eerste opgegeven dat de onkosten bedragen hebben 150 franc.

Wim Fecken.

Schenkeningen aan H.K.E.

Kortgeleden werd de collectie bidprentjes weer uitgebreid. Wij ontvingen aanvullingen van:

- J. Rigter,
Eemnesserweg 4, Blaricum.
- G. Hilhorst,
Heideveldweg 44, Laren nh.
- H. Eek
Torenzicht 4, Eemnes.
- Mevr. A.Prinsen,
Hasselaarlaan 10, Eemnes.

Een boek voor het jaar 2001! Wie helpt er aan mee!

We hebben bij onze historische kring een speciale werkgroep die de geschiedenis van de Eemnesser families uitzoekt. We maken stambomen, verzamelen oude foto's en ander interessant materiaal over de Eemnessers van wel-
eer. We willen dit materiaal gebruiken om in het jaar

2001 (als Eemnes 650 jaar bestaat) voor de dag te komen met een boek over de Eemnesser families.

Het klinkt misschien gek, maar we zijn nu al met de voorbereidingen begonnen! Het is veel werk.

We kunnen hierbij uw hulp goed gebruiken!

Iedereen kan meehelpen, je hoeft er niet voor geleerd te hebben. In het gemeente-archief van Eemnes halen we uit de oude boeken alle namen van de Eemnessers en zetten die op lijsten. Het gaat vooral om aangiftes van geboorte, huwelijk en overlijden (periode 1811-1925). Je moet voor dit werk welgeduld hebben. Het gaat niet snel (soort monnikenwerk).

Als U dit werk wel eens zou willen proberen, dan zullen we U met enthousiasme ontvangen en wegwijs maken. (U hoeft trouwens beslist geen geboren en getogen Eemnesser te zijn.) Belangstellenden kunnen contact opnemen met:

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes, tel.14689

of

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes, tel. 89849

Wie weet waar dit is?

Van ons lid Antoon Zeldenrijk ontvingen we enige tijd geleden bijgaande foto. Een idyllisch plekje Eemnes! Het is waarschijnlijk al weer enige tientallen jaren geleden gefotografeerd. Maar wij weten niet waar het is! Misschien kunt U ons verder helpen? Zo ja, dan doet U ons een plezier wanneer U even de telefoon pakt en contact opneemt met:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes, tel.02153-89849

Wie doet er mee?

Wie weet er van?

Rubriek waarin staat met welke onderzoeken en projecten onze leden bezig zijn. Iedereen die erin geïnteresseerd is om mee te doen en die kan helpen aan materiaal kan contact opnemen met de desbetreffende personen:

Leo Lamers, Ruiterskamp 42, Eemnes tel. 89763

is bezig met:

- alles wat te maken heeft met paviljoen 'Larenberg' te Laren NH.

Wim Fecken, Julianaweg 26, Kortenhoef, tel. 035-60226

is bezig met:

- Eemnes in de Franse tijd (+ 1800 - 1815)

Henk van Hees, Kerkstraat 15, Eemnes, tel. 89849

is bezig met:

- de geschiedenis van het amateurtoneel in Eemnes.

Jaap van de Woude, Jonneveen 25, Eemnes, tel. 13701
is bezig met:

- de geschiedenis van de RABO-bank in Eemnes. Gevraagd o.a. foto's knipsels uit kranten en ander RABO-materiaal.

Wiebe van IJken, Everserf 20, Eemnes tel. 89367
is bezig met:

- onderzoek naar de Leeuwenpaal (grenspaal Holland-Utrecht bij Eemnes)
- uitwerking van het armenboek van de gemeente Eemnes (1637-1769)

Koen Suijk jr., Groot Barlaken 76, 1851 GD Heiloo
tel. 072-331665
is bezig met:

- de familie Suijk in Eemnes.

Harry van der Voort, Wandelpad 62, 1211 GP Hilversum
tel. 035-47609
is bezig met:

- de familie Groen in Eemnes.
Speciaal gevraagd: informatie en materiaal (b.v. tekeningen) van woningen in Eemnes, die gebouwd zijn door Bertus Groen.

Mevr. I. Hoogeboom, Schuttersweg 3, 1217 PV Hilversum
tel. 035-17177
is bezig met:

- de familie Hoogeboom in Eemnes.

Bertie van Wijk, tel. 14689

Henk van Hees, tel. 89849

zijn bezig met:

- de Eemnesser kermis.

Livia Lankreijer, Aartseveen 94, Eemnes, tel. 89198
is bezig met:

- klederdrachten van Eemnes en omgeving.

Wie helpt mee uit te zoeken wat er vroeger in Eemnes aan klederdrachten gedragen werd?

We hebben heel mooie inventarisatieformulieren. We zoeken alleen nog een paar mensen erbij om ze in te

vullen. Dat kan met de kleding in de hand of aan de hand van oude fot's.

Wie helpt?

Wiebe van IJken,
Bertie van Wijk, tel. 14689
Henk van Hees tel. 89849

zijn bezig met:

- het aanleggen van een verzameling bidprentjes van mensen die in Eemnes gewoond hebben. U kunt ons al een plezier doen, wanneer u de mogelijkheid biedt om kopietjes te laten maken van uw oude bidprentjes.

Werkgroepen

Monumenten	J. de Roos,	Torenzicht 38	86303
Biblio/topografie	W. v. IJken	Everserf 20	89367
Genealogie	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Recent verleden	H. v. Hees	Kerkstraat 15	89849
Klederdracht	L. Lankreijer	Aartseveen 94	89198
Eem-en Gooiland			

Een nieuwe werkgroep: Recent Verleden.

Op papier bestond deze werkgroep al lang, maar op 26 oktober jl. is hij eigenlijk pas echt van start gegaan. Deze werkgroep gaat zich bezighouden met de Eemnesser geschiedenis van de laatste 50 à 60 jaar.

Bij de start bestond de werkgroep uit:

Henk van Hees
Leo Lamers
Henriëtte Liscaljet
Bert Smit
Jaap van der Woude

De Werkgroep Tweede Wereldoorlog is opgegaan in deze nieuwe werkgroep omdat de doelstellingen erg dicht bij elkaar liggen.

Wat gaat deze werkgroep doen?

1. Er wordt een foto-archief aangelegd van recente Eemnesser foto's. Bert Smit heeft de leiding van deze activiteit, geassisteerd door Leo Lamers en Henriëtte Liscaljet.
2. We starten een verzameling krantenknipsels betreffende Eemnes. Leo Lamers zal dit onder handen gaan nemen.
3. We willen geregeld interviews met oudere Eemnessers gaan houden. Henriëtte Liscaljet gaat hiermee starten.
4. Leo Lamers gaat zelf foto's maken van specifieke Eemnesser gebeurtenissen.
5. Jaap van der Woude blijft specialist Tweede Wereldoorlog.

We kunnen nog meer mensen gebruiken!!!

We zoeken nog iemand die al onze dia's wil sorteren en dan meteen wil beschrijven wat erop staat.

Wilt u meedraaien met deze werkgroep, kom dan over de brug en bel even met:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes, tel.02153-89849.

Korte geschiedenis van de Eemnesser familie Mol.

Volgend jaar zal het tweehonderd jaar geleden zijn dat de eerste Mol zich in Eemnes vestigde. Ter gelegenheid van dit bijzondere feit is er een speciaal Mol-artikel samengesteld. Dit geeft een globaal overzicht van de historie van deze van oorsprong protestantse familie. We menen de oudste sporen van dit geslacht gevonden te hebben in het Baarn van het eind van de 17e eeuw. Als dit allemaal klopt, heten de stamouders:

I Jan Jansz. Mol
 geb. rond 1670 te Baarn
 overl. na 1717
 trouwt Lage Vuursche 25-4-1698
 Steventjen Braskamp
 een jongedochter geboren te Borculo.

Na hun trouwen moet dit echtpaar korte tijd in Baarn gewoond hebben. Daar werd één dochter gedoopt. Vanaf 1706 werden zes van hun kinderen gedoopt in de Hervormde kerk van Woudenberg (3 dochters en 3 zoons). Verder was er van dit echtpaar weinig bekend.

Eén van hun zoons heeft vermoedelijk de basis gelegd voor het Eemnesser geslacht Mol:

II Jan Mol
 gedoopt Woudenberg (Herv.) 23-06-1708
 overl. vóór 1765
 trouwt 1) rond 1728
 Gijsbertje Hendriksz van Leersum
 mogelijk ook genoemd: Gijsbertje Aarts.
 trouwt 2) Baarn 09-11-1755
 Maria (Anna) Catharina Reiser (Rijser)
 jongedochter geboren te Wezel.

Uit het eerste huwelijk zijn bekend: één dochter, gedoopt te Woudenberg, één zoon en één dochter gedoopt in de Lage Vuursche en twee dochters en een zoon te Baarn. Uit het tweede huwelijk zijn bekend: een dochter gedoopt te Soest en een zoon, gedoopt te Baarn. Hieruit kon worden opgemaakt dat Jan met zijn gezin nogal op en neer trok.

De zoon uit zijn tweede huwelijk brengt ons in Eemnes.
Dat was:

III Johannis (Hannis) Mol
 gedoopt Baarn (Herv.) 15-03-1761
 overl. Eemnes 05-08-1831
 trouwt 1) Baarn 20-03-1784
 Willemetje Jans Knaap
 een weduwnvrouw, geboren te Bunschoten
 trouwt 2) Eemnes 17-02-1786
 Marretje Hendrikse Heek
 uit Eemnes (1764-1842)

Toen zijn eerste huwelijk werd gesloten woonden Hannis, zowel als zijn bruid in Diemen. Na zijn tweede huwelijk is Hannis ook weer naar Diemen getrokken, omdat het oudste kind van hem en Marretje Heek in Diemerbrug geboren is. Vanaf 1788 vestigt het echtpaar zich in Eemnes. Ze gaan daar een boerderijtje runnen op het adres Meentweg 97 (tegenwoordig loonbedrijf Gebr.Post). In 1795 worden ze eigenaars van het pand.

Ze krijgen negen kinderen: 5 zoons en 4 dochters. De oudste zoon Jan (1786-1853), die ongehuwd blijft, neemt het bedrijf van zijn ouders over. Slechts één van de zoons zet het geslacht Mol in Eemnes voort.

Dit is:

IV	Gerrit Mol
	gedoopt Eemnes (Herv.) 12-04-1796
	overl. Eemnes 03-12-1857
	trouwt Eemnes 29-05-1830
	Annetje Schram
	uit Blaricum (1806-1865)

In 1831 kocht Gerrit Mol de daglonerswoning op Meentweg 101 voor 300 gulden van Gerrit Lakeman. Hij bleef er zijn hele verdere leven samen met zijn gezin wonen. Hij deed werk als landbouwer, dagloner en klompenmaker. Uit zijn huwelijk met Annetje Schram werden acht kinderen geboren: 4 dochters en 4 zoons. De tweede zoon Hannis bleef in het ouderlijk huis wonen. We volgen hem straks verder bij de Hannis-tak.

We bespreken nu eerst het nageslacht van de oudste zoon:

V.1	Lambertus Mol
	geboren Eemnes 30-09-1832
	overl. Eemnes 02-02-1908
	trouwt Eemnes 20-03-1858
	Hendrikje de Graaf
	uit Spakenburg (1829-1910)

Lambertus ging met zijn gezin wonen in het huis van zijn grootouders op Meentweg 97. Hij was werkmán en klein boertje. Hij en zijn vrouw Hendrikje de Graaf kregen acht kinderen: 5 zoons en 3 dochters. De zoons Dirk en Willem kregen nageslacht in Eemnes; ze worden verderop besproken.

De andere kinderen uit dit gezin waren:

138- HKE

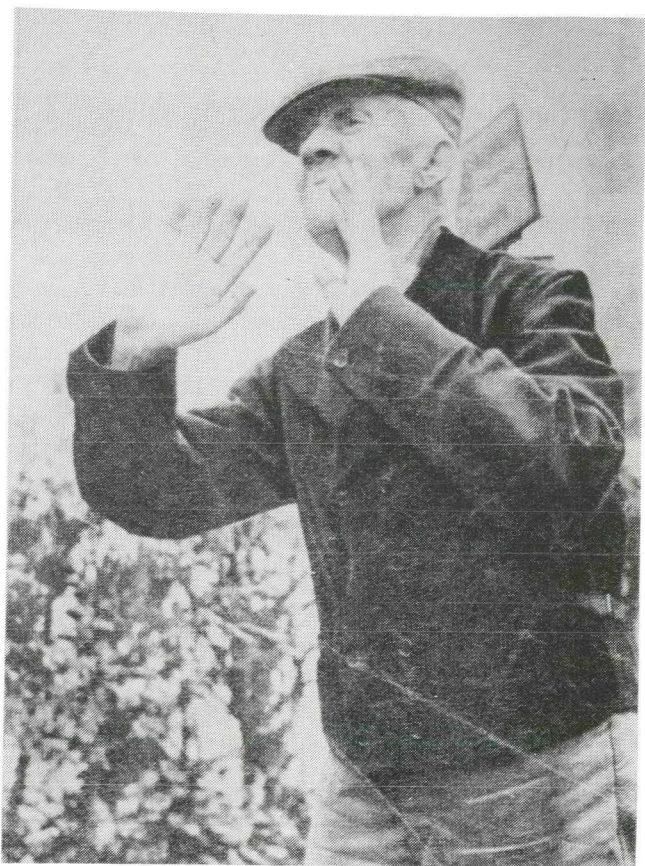
Gerrit, geb. 1858; hij werd tramwagenbestuurder in Amsterdam en is daar jong gestorven.

Jaap, geb. 1860; door oudere Eemnessers werd hij ook wel Jaap van Diemen genoemd. Hij trouwde Aaltje Hogenberg uit Diemen en bleef daar jarenlang wonen.

Rond 1910 kwam hij naar Eemnes terug en bouwde het pand Meentweg 115 (nu T.Roodhart). Ruim 10 jaar later verhuisde hij naar Laarderweg 88, vanwaar hij in 1929 naar Blaricum vertrok.

Hannis (1862-1917) bleef ongehuwd.

Wijmpje geb. 1865, trouwde Gerrit Brouwer en woonde in Huizen.

Willem Mol (1867-1962)

Annetje geb. 1873, trouwde met de Amsterdamse tramwagenbestuurder Marten van Lubeck. Van 1924 tot 1927 woonde dit gezin op Laarderweg 88.

Hendrikje (Riek) geb. 1874, trouwde met Carel-August Raval, die later een rijwielreparatie met sigarenwinkel-tje had aan het kermisterrein in Laren.

De beide volgende zoons bleven in Eemnes wonen:

V.1.1. Willem Mol
geboren Eemnes 25-11-1867
overl. Eemnes 31-08-1962
trouwt
Willempje van Middendorp
(1893-1965), afkomstig uit Ede.

Evenals zijn vader was Willem werkman. Lange tijd bleef hij nog wonen in het ouderlijk huis op Meentweg 97. Na zijn huwelijk bleef hij daar nog zeven jaar wonen, huisde daarna tot ca.1928 op 'het Hof' en vestigde zich daarna achter de toren op Kerkstraat 18.

Hij en zijn vrouw kregen een gezin van 14 kinderen: 10 dochters en 4 zoons. Met de oude dag verhuisde dit echtpaar naar Laarderweg 39. Willem Mol kreeg nog bekendheid als oudste inwoner van Eemnes: hij is bijna 95 jaar oud geworden. Zoon Willy Mol (1916-1973) bleef met zijn gezin in het ouderlijk pand Kerkstraat 18 wonen.

De Eemnesser broer van Willem Mol was:

V.1.2 Dirk Mol
geboren Eemnes 01-04-1870
overl. Laren nh. 25-01-1952
trouwt Eemnes 15-03-1895
Aartje Kuijt
geboren Eemnes 21-10-1876
overl. Eemnes 14-04-1959

Na hun huwelijk woonden Dirk en Aartje eerst een vijftal jaren op Meentweg 17. Na een korte tussenperiode op Meentweg 63 verbleven ze met hun steeds groeiende kinderschaar ruim 10 jaar op Het Hof. Dit was de benaming voor de armenhuizen van de Ned.Hervormde gemeente van Eemnes-Buiten.(ten zuiden van Elbert Makker op Meentweg 59). Rond 1915 kocht Dirk voor een schappelijke prijs het
140- HKE

Dirk Mol (1870-1952) gehuwd met Aartje Kuijt.

pand Wakkerendijk 13 (nu garage Beuk). Dit huis is op de Tweede Kerstdag 1919 tot de grond toe afgebrand. Carel Mol, een zoon van Dirk en Aartje vertelt hierover: "Een zijkamertje van ons huis was verhuurd aan Aartje Kroeskamp, een alleenstaande nicht van moeder. Ze ging weg, maar zette het petroleumstel op het fornuis. Zo ontstond de brand. In verband met overstromingen lag het woongedeelte van het huis hoger dan het achterhuis. Om van het achterhuis naar de woonkamer te komen moest je een stoep met vier treden op (80 cm). Ik was ten tijde van de brand ruim 3 jaar. Toen de brand uitbrak werd ik uit de kamer vandaan gehaald en het achterhuis ingegooid.

HET GESLACHT MOL IN EEMNES

Jan Jansz Mol x
(+/-1670-)
Baarn-Woudenberg

Jan Mol x
(1708-+/-1765) x
Baarn-Soest

(2) Hannis Mol x
(1761-1831) x
Meentweg 97

(2) Gerrit Mol x Annetje Schram
(1796-1857) (1806-1865)
Meentweg 101

Lambertus Mol x Hendrikje de Graaf
(1832-1908) (1829-1910)
Meentweg 97

Jan Mol x Wijn
(1843-1914)

Dirk Mol
(1870-1952)
o.a. het Hof +
Wakkerendijk 13
x
Aartje Kuijt
(1876-1959)

Jaap Mol
(1860- ?)
o.a. Diemen +
Meentweg 115
x
Aaltje Hogenberg

Willem Mol
(1867-1962)
o.a. Kerkstraat 18
x
Willempje van
Middendorp
(1893-1965)

Gart
(186-)
Meen
x
Mart
(187-)

Sijmen Mol
(1899-1974)
Laarderweg
70 + 21

Bep Mol
(1902-1968)
Streefoord-
laan 10

Jaap Mol
(1904-1987)
Streefoord-
laan 10

Gerrit Mol
(1905-)
Bussum

Dirk Mol
(1907-)
Nieuweweg
30

Johannes
(1908-)
De Waag

teventjen Braskamp

1) Gijsbertje Hendriksz van Leersum

2) Maria Catharina Reiser

1) Willemetje Jans Knaap

2) Marretje Hendrikse Heek

(1764-1842)

(2) Jan Mol

(1786-1853)

Meentweg 97 (ongehuwd)

e Vlug

Hannis Mol

(1837-1918)

Meentweg 101

X Willempje Kroeskamp

(1842-1942)

ol

Aart Mol

(1877- ?)

Meentweg 101

ongehuwd

Hannis Mol

(1873- ?)

Meentweg 101

ongehuwd

Jaap Mol

(1870-1946)

Meentweg 127

g 39

Kruithoed

939)

x

Geertruij

van den Ham

(1877-1935)

Willy Mol

(1916-1973)

Kerkstraat 18

ol

Carel Mol

(1916-)

Laarderweg

88

Japie Mol

(1920-)

Laarderweg

35a

Albertus Mol

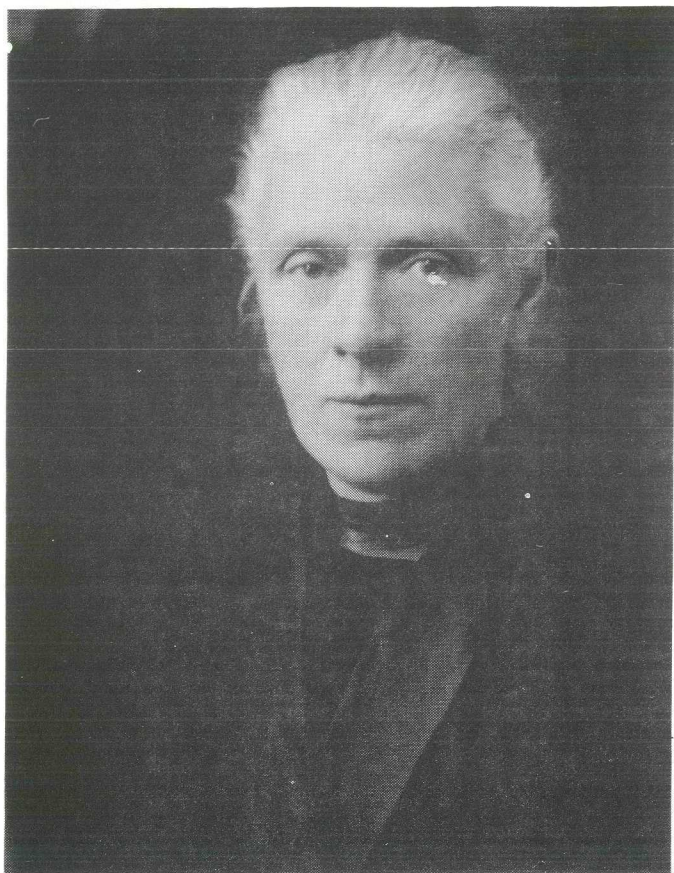
(1904-1939)

Huizen

Johannes Mol

(1908-1979)

Laren NH.

Aartje Kuijt (1876-1959) gehuwd met Dirk Mol.

Een man bracht mij naar het café van Bertha van Dalen (Wakkerendijk 11). Moeder dacht: Carel is er nog in- en ze ging weer naar binnen. Die man die mij had weggebracht heeft moeder er toen weer uitgehaald.

Na de brand hebben we tijdelijk gewoond bij Brand Blom op Laarderweg 11. Het huis is vrij snel weer opgebouwd. Wij hebben hierbij veel hulp gehad van Burgemeester Rutgers van Rozenburg. In de loop van 1920 heb ik de eerste steen gelegd."

Ondertussen was het gezin van Dirk en Aartje nog uitgebreid. Aartje, die ten tijde van de brand hoogzwanger

144- HKE

was, bracht drie weken later haar 14e en laatste kind ter wereld: zoon Japie.

In het nieuwe huis begon men een winkeltje met visserij-artikelen, later aangevuld met sigaren, sigaretten, snoepgoed e.d..

Dirk heeft eigenlijk zijn hele leven de Eemnesser polder als werkterrein gehad. Zoon Carel vertelt hierover:

"Hij deed polderwerk. Dat bestond o.a. uit sloten schoonmaken, wagensporen glad maken, grasmaaien voor grootgrondbezitters en voor boeren. Hij ging vaak grasmaaien met zijn zoons Sijsen, Bep, Gerrit en Jaap. Dat was 's morgens om half vier beginnen. Om twaalf uur 's middags ging moeder met een pan dikke rijst met een klont

Dirk Mol (1870-1952) en zijn vrouw Aartje Kuijt (1876-1959) achter hun woning Wakkerendijk 13, waar Dirk zijn fuiken in de taankestel stopt.

Foto gemaakt in maart 1950 toen het echtpaar 55 jaar getrouwd was.

boter en bruine suiker de polder in. Daar zaten de mannen onder een groot wit laken, gespannen aan twee stokken. Na een lange dag werken lagen ze 's nachts in bed nog gras te maaien. Dat noemden ze 'de grashuppel'.

Daarnaast keek Dirk ook elke keer naar de Sluis om te zien of er een schip met stenen naar de Eemnesser haven kwam. Als dat zo was, nam hij het lossen van het schip aan. Zoons Bep en Gerrit losten dan de stenen.

Dirk had ook een jachtakte (een stuk op zegel) en een grote visakte (hij mocht fuiken zetten). Dirk heeft heel wat hazen geschoten in de polder. Ook was hij een expert in het vangen van bunzings. Dirk en Aartje waren arm. Als Dirk tegen de Kerst een paar hazen had, dan ging hij ermee naar Café Staal. Voor een haas kon je toen 50 cent à 1 gulden krijgen. Dirk ging dan bij Staal 3 of 4 hazen verloten. Hij verkocht dan b.v. 10 lootjes voor een kwartje per haas. Op die manier kreeg hij voor elke haas een rijksdaalder."

Historisch is het volgende familieverhaal dat kleindochter Sientje Mol vertelde:

"Op a Dirk kreeg nog wel eens een borreltje aangeboden als hij in Café Staal zat. Zodoende kwam hij dan niet op tijd thuis. Opoe was nogal pittig. Op een keer toen Dirk te laat thuis was, ging ze met de kindervagen naar het café. Ze gooide de deur open, reed de kindervagen met twee kinderen erin, naar binnen, zette deze midden in het café en vertrok zelf meteen weer."

Ook als visser verdiende Dirk zijn sporen. Hij was lid van een soort visvereniging 'Klein maar dapper', waarvan bekende oude Eemnessers lid waren, zoals Jan Perier, Jakkie Elders, oude Peter Gieskens, Gijs Roodhart en Henk Eek. Dit illustere gezelschap deed veel aan schakelen.

Dirk was zeer bedreven in het zoeken van kievitseieren. Verschillende keren viel hem de eer van het eerste Eemnesser kievitseie te beurt.

Van Dirk werd wel gezegd dat hij alles kon. Toen hij jong was, maakte hij zelf petten en kleren voor zijn kinderen. Mensen kwamen ook wel bij hem om hun horloges te laten repareren. Toen hij ouder werd en niet meer de polder in kon, ging hij speelgoed maken. Dit verkocht hij dan zelf in zijn winkeltje.

Gezin van Dirk Mol en Aartje Kuijt.
foto genomen in 1920 bij het huis van Brand Blom.

- 1) Jaap Mol (1904-1987), 2) Gerrit Mol (1905-),
3) Willempje Mol-van Middendorp (1893-1965),
4) Aartje Mol-Kuijt (1876-1959), 5) Has Mol (1908-),
6) Wympje Mol (1898-), 7) Trijntje Mol-Karssen
(1899-), 8) Dirk Mol (1870-1952), 9) Carel Mol
(1916-), 10) Dirk Mol (1907-), 11) Sijmen Mol
(1899-1974), 12) Jans Mol (1896-), 13) Riek Mol
(1895-1978), 14) Thijs Blom, 15) Bep Mol (1902-1968)
16) Aaltje Blom.

Dirk en Aartje kregen de volgende 14 kinderen:

Hendrikje geboren Eemnes 23-04-1895, trouwt Antoon van der Pijll. Overleden te Amsterdam 28-04-1978.

Jannetje geboren Eemnes 28-08-1896, trouwt Cornelis Wortel en woont te Bussum.

Wijmpje geboren Eemnes 28-01-1898, trouwt Aalt de Vente en woont te Hilversum.

Sijmen geboren Eemnes 23-08-1899, overleden Eemnes 17-03-1974. Trouwt Trijntje Karssen uit Harderwijk.

Sijmen was werkzaam bij de P.T.T. in Laren. Hij liet in de twintiger jaren het huis Laarderweg 70 bouwen (nu garage Koot). Daarachter bouwde hij een feestzaal die de naam 'de Eendracht' kreeg. Hierin repeteerde het Eemnesser fanfarekorps 'de Eendracht'. Er was ook een podium waar toneelvoorstellingen gegeven werden.

Sijmen en Trijntje kregen 5 kinderen. In 1940 verlieten ze 'de Eendracht' en woonden toen tot 1953 op Laarderweg 21. Na een tussenperiode in Soest van 13 jaar, vestigden ze zich in 1966 op Braadkamp 6.

Lambertus geb. Eemnes 25-02-1901, overl. 10-11-1901.

Lambertus (Bep) geboren Eemnes 16-08-1902, trouwt Romkje Nauta. Overleden te Hilversum 30-12-1968. Ze woonden op Streefoordlaan 10, Laarderweg 48 en vertrokken vandaar naar Hilversum.

Jacob (Jaap) geboren Eemnes 28-02-1904, overleden te Hilversum 13-07-1987. Trouwt Herremijntje Hendrikje de Vente.

Woonde Kerkstraat 18, Streefoordlaan 10 en vertrok vandaar naar Hilversum.

Gerrit geboren Eemnes 05-06-1905, trouwt Jannetje Es-selman en woont te Bussum.

Dirk geboren Eemnes 21-06-1907, trouwt Hendrika Ger-ritsen en woont te Wenum.

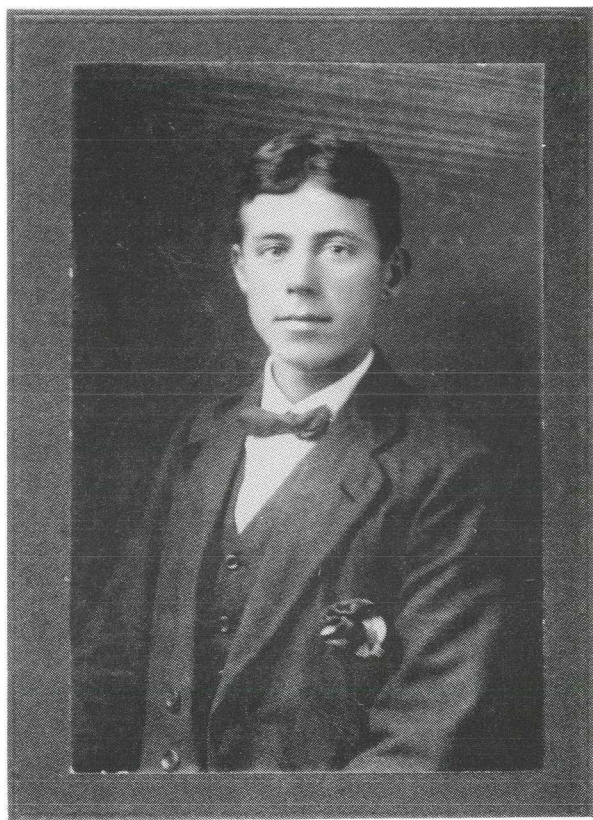
Dirk heeft in Eemnes gewoond op Nieuweweg 30 en op de Jhr. Roëll-laan.

Johannes (Has) geboren Eemnes 10-12-1908, trouwt Franziska Müller en woont te Eemnes op de Waag.

Carel-August geb. Eemnes 13-2-1912, overl. 24-2-1915.

Jacob geboren Eemnes 21-11-1914, overl. 12-2-1915.

Carel-August geboren Eemnes 04-02-1916, trouwt

Jeugdfoto van Sijmen Mol (1899-1974)

Elizabeth Seppen en woont te Hilversum.

Hij heeft met zijn gezin jarenlang gewoond op
Laarderweg 88.

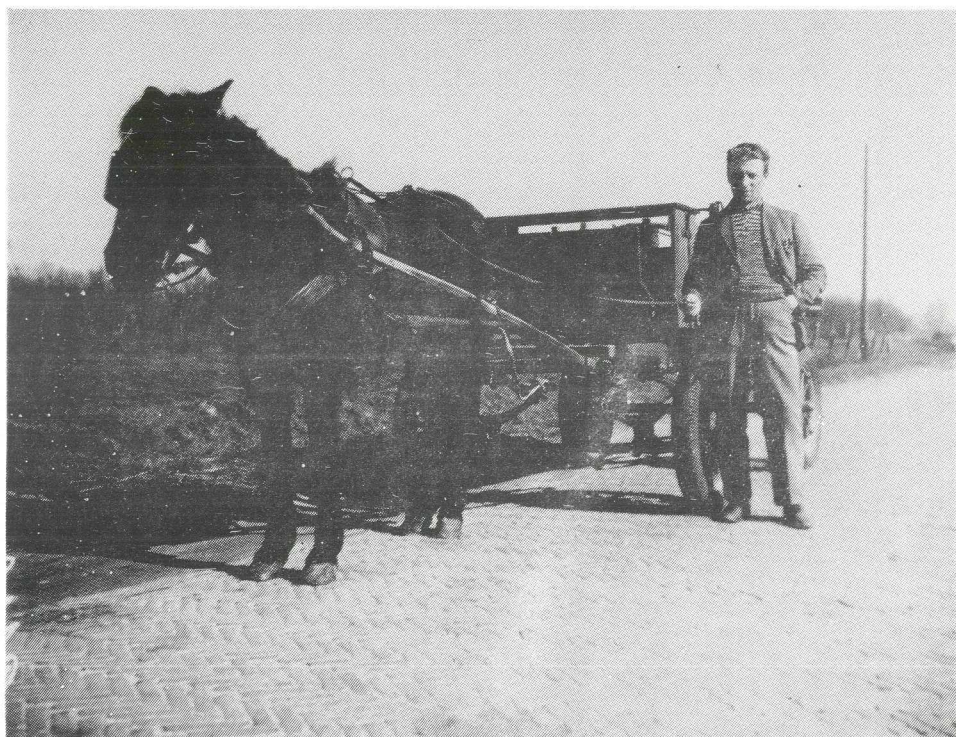
Jacob (Japie) geboren Eemnes 21-01-1920, woont te
Hilversum. Woonde o.a. Kerkstraat 2 en Laarder-
weg 35a te Eemnes.

We gaan nu weer een eind terug in de tijd en komen zo
terecht bij een andere zoon van Gerrit Mol (IV) en An-
netje Schram. Dit was:

V.2

Johannis Mol
geboren Eemnes 24-02-1837
overl. Eemnes 11-07-1918
trouwt Eemnes 20-12-1867
Willempje Kroeskamp
geb. Eemnes 13-03-1842
overl. Eemnes 09-07-1942

Hannis was arbeider. Hij bleef met zijn gezin wonen in het ouderlijk huis op Meentweg 101. Hannis en Willempje kregen er 5 zoons. Andries is heel jong gesorven (1879). Hannis en Aart zijn nooit getrouwd. Ze zijn altijd bij hun legendarische moeder blijven wonen. Moeder Willem-pje kreeg in Eemnes grote bekendheid omdat ze ruim 100 jaren oud geworden is. Toen ze 95 jaar werd stond er in de Laarder Courant De Bel:

Carel Mol (geb. 1916) als groenteventer met zijn kar op de Laarderweg tegenover de huidige Driest.

'Moeder Mol ziet er nog gezond uit, alleen haar ogen zijn niet zo goed meer en haar gehoor laat wel iets te wenschen over. Maar haar geheugen is nog in bijzonder goede conditie. Ze wist ons o.m. te vertellen dat er in Eemnes een tweetal overstroomingen waren geweest en hoe zij toen haar huisje aan de Meentweg onder water stond, het huishouden moest doen. Het water, aldus Willempje Mol, stond toen hoog in de woonkamer, zodat wij een brug moesten maken om de groote schouw. De grote vuurpot moest op een melkton worden gezet en zoo was het mogelijk het potje klaar te maken.

Onze laatste vraag betrof het geheim van haar hoogen leeftijd. Zij vertelde altijd hard te hebben gewerkt en ook veel zorgen te hebben gehad. Koffie had ze zeer weinig gedronken. Weinig vleesch had zij gegeten, doch wel spek, waar ze nog steeds heel veel van houdt.'

Toen ze 100 jaar werd stond in een ander dagblad (6 -3- 1942):

'Met trots gewaagt zij van haar zoons Johannes en Aart, die haar zoo zorgvuldig verplegen en zij is nog vol hoop op de toekomst, want wilde zij eerst 100 jaar worden, nu moet zij minstens 101 jaar worden. Want zegt zij: "Haal ik Maartje, dan leef ik nog een jaartje." '

Bij die gelegenheid moet ze van haar zoons Aart en Hannis, die al 60 geweest waren, gezegd hebben:

"Als de jongens niet meer kenne, dan hou ik op met boeren."

Eén van haar achterkleindochters vertelde:

"Altijd, van opstaan tot het weer naar bed gaan, stond de koffiepote met koffiedik, onder op de bodem van de houten tafel met zeiltje, op een lichtje. Bij de koffie kreeg je een zwarte bal, die deed je in de mond en dan een slok koffie. Suiker was niet nodig.

De laatste jaren van haar leven bracht zij door in haar leunstoel naast de schouw met aan haar zijde een grote zwarte bouwvier. Mede door het feit dat zij haar hele leven in een bedstee had geslapen waar het water onder stond, was zij krom gegroeid van de reuma."

"Haar oudste kleindochter Willempje (Mien), haar naamgenote, deed de laatste jaren de was en hield het huis schoon."

*Willempe Kroeskamp (1842-1942)
Gehuwd met Hannes Mol. Indertijd de oudste
inwoonster van Eemnes, die meer dan een
eeuw oud is geworden.*

De twee oudste zoons van Hannis en Willempe waren:

- V.2.1 Gerrit (Gart) Mol
 geboren Eemnes 04-10-1868
 overl. na 1939
 trouwt Eemnes 11-11-1902
 Marritje Kruithoed (1871-1939)

Gart en Martje woonden op Meentweg 39. Op latere leeftijd ging Gart elke woensdag lopend naar de Hilversumse markt. Stok over de schouder met daaraan de zogenaamde 'stukkezak'. Neefjes en nichtjes probeerden hem altijd tegen te komen op zijn weg, omdat er dan wel wat te halen viel. Zijn gouden oorbelletjes met rode steentjes waren zeer benijdenswaardig voor de kleine meisjes. Gart en Martje stierven kinderloos.

- V.2.2 Jacobus (Jaap) Mol
 geboren Eemnes 29-07-1870
 overl. Laren nh. 1946
 trouwt Eemnes 31-07-1896

Geertruij van den Ham
geboren Nijkerk 06-02-1877
overl. Eemnes 24-04-1935

Jaap en Geertruij vestigden zich aan 'het endje' op Meentweg 127. Ze kregen daar 9 kinderen, waaronder 3 tweelingen! Eén van hun kleindochters vertelt:
"Zij hadden een klein boerderijtje:-6 koeien, melk voor eigen gebruik en verkoop -kippen met eieren voor de verkoop. 's Zomers wanneer de koeien op de Meent liepen, ging Jaap met de hondekar daarheen om te melken. Eén varken werd altijd vetgemest voor de slacht. Geertruij slachtte zelf. Het was een behoorlijk potige dame, die haar mannetje stond. Het geslachte varken en de zelf gekweekte en ingemaakte groenten moesten het gezin door de winter brengen.

Geertruij dreef een zgn. 'stille kroeg'. Wanneer in het jachtseizoen de grote heren, waaronder baronnen, bij haar kwamen uitrusten en een borreltje dronken, was het borreltje gratis, maar de stoel werd verhuurd. Geertruij kon schaatsen als de beste.

Jaap werkte aan de spoorlijn Baarn-Amersfoort. Hij ging lopend op zijn klompen naar het werk. In het begin was dat een uur heen en een uur terug. Hoe verder echter het werk aan de spoorlijn vorderde, hoe meer er gelopen moest worden. Er was een tijd dat hij 's nachts om vier uur opstond en 's avonds om negen uur thuiskwam! Het was in ieder geval geen vetpot bij Jaap en Geertruij. De kinderen moesten b.v. samen doen met één jas en één paar schoenen om 's zondags naar de kerk te gaan. De een 's morgens met een te lange en te wijde jas, de andere 's middags met een te korte en te krappe jas. Het was dan één uur lopen naar de kerk. Ook naar de school was het één uur lopen; bij een heel strenge winter mocht er wel eens thuis gebleven worden.

Ondanks allerlei tegenslagen bleef het gezin van Jaap en Geertruij een tevreden gezin. Eén tegenslag kwam met de watersnood van 1916. Ook in diezelfde periode brandde de hele bovenverdieping van hun huisje af. Misschien had de schade van deze brand beperkt kunnen blijven, als de vrijwillige brandweer, met handkar en spuit, sneller ter plaatse was geweest en de mensen niet eerst een hartver-

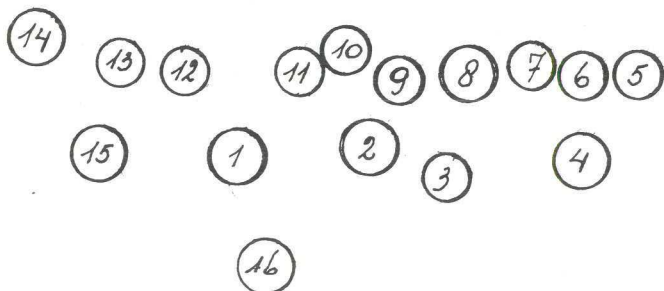

Foto van het gezin van Jaap Mol en Geertruij v.d. Ham.
Genomen in juli 1921 t.g.v. hun zilveren huwelijksfeest
bij hun woning Meentweg 127.

1) Jaap Mol (1870-1946), 2) Geertruij Mol-v.d. Ham
(1877-1935), 3) Truusje v.d. Born- le kleinkind,
dochter van Mien Mol (nr. 15), 4) Hanna Mol (1900-
1923), 5) Janna Mol (1898-1973), 6) Onbekend
7) Chris Westerhoud, gehuwd met Janna Mol, 8) on-
bekend, 9) Truus Mol (1902-1974), 10) Ger Mol (1902-
1972), 11) Martje Mol (1908-1975), 12) Onbekend,
13) Bep Mol (1904-1939), 14) Meindert v.d.Born, ge-
huwd met Mien Mol, 15) Mien Mol (1896-1944),
16) Joop Mol (1908-1979)

sterking moesten nemen."

Tot zover de verhalen van kleindochter Mevr.N.v.d.Haar-Roskamp.

Jaap en Geertruij kregen de volgende 9 kinderen:

Willempje (Mien) geboren Eemnes 21-12-1896, trouwt Meindert v.d. Born, woonde in Blaricum; verzorgde grootmoeder Willempje op haar oude dag.
Overl. Hilversum 06-02-1944.

Jannetje (Janna) geboren Eemnes 15-09-1898, trouwt Chris Westerhoud, woonde in Utrecht.
Overleden Utrecht 22-08-1973.

Johanna (Hanna) geboren Eemnes 18-10-1900, overleden Eemnes 18-9-1923. Ze stierf ongehuwd aan TBC.

Geertruida geboren Eemnes 18-10-1900, overleden Eemnes 24-02-1901, tweeling met Hanna.

Geertruida (Truus) geboren Eemnes 29-12-1902, trouwt Siem Roskamp, die enige jaren veldwachter in Eemnes is geweest (+ 1928). Woonde in Utrecht en is daar overleden op 28-10-1974.

Gerritje (Ger) geboren Eemnes 29-12-1902, trouwt Gerrit Keijer. Woonde te Laren nh. en is daar overleden op 12-10-1972. Tweeling met Truus.

Albertus (Bep) geboren Eemnes 20-10-1904, trouwt Neeltje Rebel en woonde in Huizen.
Overleden Laren nh. 27-09-1939.

Johannes (Joop) geboren Eemnes 05-06-1908, trouwt Alie Wortel. Woonde in Laren nh. en is daar overleden 28-12-1979.

Marretje (Martje) geboren Eemnes 05-06-1908, trouwt Cas van Veenendaal. Woonde in Utrecht en is daar overleden 25-07-1975. Tweeling met Joop.

Momenteel bestaat het nageslacht van Jaap en Geertruij verder uit 16 kleinkinderen, 24 achterkleinkinderen en 6 achter-achterkleinkinderen.

Hiermee is nu dus een heel stuk Mollen-geschiedenis bij elkaar gebracht. Dit kon alleen maar tot stand komen dankzij de medewerking van diverse mensen. Er was een bijzonder prettige samenwerking met mevrouw Niesje v.d. Haar-Roskamp uit Utrecht, mevrouw Sientje Mellegers-Mol en haar man Dick Mellegers en met de heer Carel Mol en

*v.l.n.r. Truus Mol (1902-1974) en haar man
Siem Roskamp, die in de twintiger
jaren veldwachter in Eemnes was.*

zijn vrouw.

Er is druk naar foto's gezocht door mevr.T.Mol-Starrenburg, mevrouw Mien Mol van de Veldweg en mevr.A.Prinsen uit Eemnes. Al deze mensen worden hartelijk bedankt voor hun spontane medewerking.

Voor aanvullingen of correcties kunt u contact opnemen met de samenstellers:

Henk van Hees
Kerkstraat 15
Eemnes, tel.89849

Bertie van Wijk-Blom
Raadhuislaan 39
Eemnes, tel. 14689.

HISTORISCH VERHAAL
D E R
OVERSTROOMINGEN
IN DE
NEDERLANDEN,

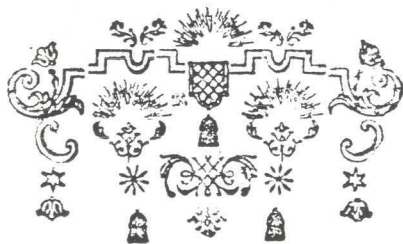
Byzonder op den 14 en 15 van Slagtaande des
Jaars 1775. voorgevallen.

*Waar by gevoegd is, eene korte Beschryving van de ligging
en gesteldheid der STEDEN, DORPEN, ZEE-
en RIVIER-DYKEN, welke door de gemelde
Overstrooming beschadigt geworden zyn.*

Benevens eene nauwkeurige

LYST DER SCHEPEN,

Welke in den Storm van den 13. 14. 15. en 16
November des gemelden Jaars verongelukt, gestrand
of zwaar beschadigt zyn.

Te AMSTERDAM,
By G. WARNARS EN P. DEN HENGST.
M D C C L X X V I.

Historisch verhaal der overstromingen in de
Nederlanden byzonder op den 14 en 15 van Slaght-
maand des jaar 1775 voorgevallen.

Eemnes heeft in de loop der eeuwen meerdere malen met overstromingen te maken gehad. Niet iedere overstroming betekende een ramp, zolang de dijken het stijgende water nog wisten te keren, bleef er na iedere overstroming een laag vruchtbare slib achter die er voor zorgde dat er ondanks de gevaren toch velen in Eemnes bleven wonen.

Gevaar dat de dijken zouden doorbreken ontstond er wanneer een storm enige dagen uit het westen gewoed had en dan plotseling naar het noordwesten omsloeg.

Het water dat tussen de Waddeneilanden was opgestuwd, werd dan de Zuiderzee ingedreven en tenslotte de trechtervormige Eempolder ingejaagd, met zo'n geweld dat geen levend wezen de aanrollende golven kon voorblijven.

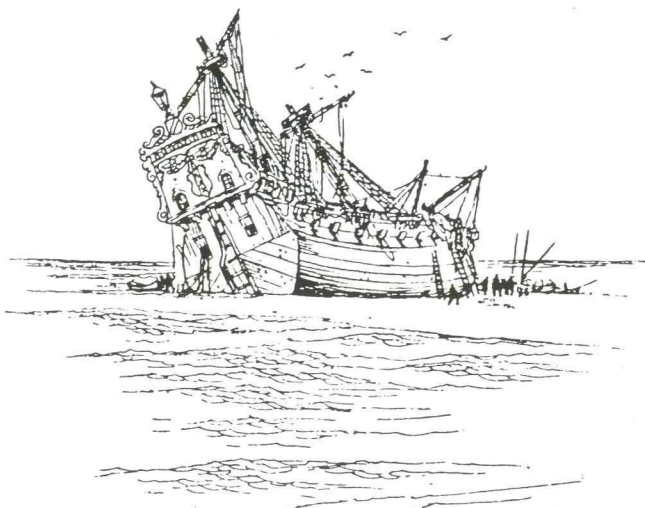
In het jaar 1775 ontstond er tussen 13 en 16 november een situatie zoals hierboven beschreven is doordat een zware storm de Noord- en Zuiderzee tot grote hoogte had opgejaagd. De schade die deze langdurige storm tot gevolg had is de reden geweest om een boek uit te geven waaraan de titel van dit artikel is ontleend. (1)

Dit boek geeft niet alleen een uitgebreid verslag van de geleden schade maar bevat ook een overzicht van alle grote overstromingen die ons land geteisterd hebben van 21 december 801 tot aan 13 november 1775.

Als bijlage is een lijst opgenomen van alle schepen die in de storm van 13 tot en met 16 november 1775 verongelukt, gestrand of zwaar beschadigd zijn. In het overzicht van de grote overstromingen tot 1775 wordt geen melding gemaakt van in Eemland geleden schade. De enige opmerking die op mogelijke dijkdoorbraken in Eemnes wijst is die bij de storm van 4 november 1675, waar we kunnen lezen 'Het land rondom Naarden, Muiden en Weesp liep, zelfs tot aan Laren en Blaricum toe onder water.'

Een overstroming waarbij Laren en Blaricum worden genoemd, lijkt mij alleen mogelijk als het water vanuit Eemnes richting Laren en Blaricum wordt opgestuwd.

Het tweede deel van het boek geeft een beschrijving van de overstroming van november 1775. Dit begint met
158- HKE

een verslag van hetgeen er aan de storm vooraf ging, we lezen hier dat: 'Op zondag den 12 den van Slagtmaand, was de Lugtgesteldheid, in zonderheid des avonds, ongemeen zwoel, en had zelfs eene warmte, niet ongelijk, aan stoom van heet gemaakt water. De kwik zakte in den Barometer van 0, of veranderlijk, telkens meerder. Des Maandgs begon het reeds voor den middag, uit den Westen en Westen ten Noorden trapswijze sterker te waaijen, terwijl de kwik steeds bleef zakken tot op agt, negen en tien graden beneden 0. Men heeft opgemerkt dat de thermometer van Fahrenheit, die weinige dagen tevoren 35 graden teekende (± 2 graden C), den 13 den des avonds op 56 graden stond (± 13 graden C.) Ook is van sommige plaatsen gemeld geworden dat de Huizen zeer nat uitsloegen. Het een en ander deed velen dugten dat er geweldige storm aanstaande was; en welhaast gebeurde het geen men gevreesd had. Den 14 den van Slagtmaand, des morgens tusschen vijf en zes uren stak de wind uit den Zuidwesten zeer sterk op. Tegens den middag schoot hij meer naar het Noorden, en men verzekert dat hij gedurende het hevigste van den Storm, niet breeder dan West-Noord-West, en slegts een oogenblik Noord-West geweest is. De Thermometer stond van 40 tot 44 graden ($4 - 7$ graden C), en de Barometer niet beneden de 10 graden. Het heeft veertien of vijftien uren lang met zulk een Kragt gewaaid

dat in verscheidene plaatsen vele Daken en Schoorstenen merkelyk beschadigd geworden zijn. Doch ons oogmerk is niet zoo zeer op deze nadeelen als wel op de schade die door den hoogen Watervloed, door het stranden der schepen, en door het doorbreken van Dijken veroorzaakt zijn, stil te staan.'

Ook vanuit de kuststreek bereikte de schrijver beschrijvingen van de enorme kracht waarmee de storm op de duinen aanviel. De navolgende impressie is afkomstig uit ter Heide, een klein plaatsje in de duinen ten noorden van Hoek van Holland, waarover het volgende genoteerd staat:

'Vandaar is ons berigt geworden dat het Water des Maandags den 13den van Slagtmaand, na den middag een halfuur vroeger dan de bepaalde tijd van den vloed was, begon te wasschen. Het kwam met zulk een geweld en snelheid aanzetten, dat het hoogste water welhaast tegen de Zeeduin en aanspoelde, hetgeen de oudste Zeeluiden deed vermoeden dat een zware storm uit het Noorden of Noordwesten op handen was, te meer omdat uit die streken geweldige onweersbuijen kwamen opzetten. De uitkomst toonde dat dit vermoeden maar al te gegrond geweest was; want in den morgenstond van den 14den, omtrent ten vijf uren, hoorde men den wind zeer sterk bulderen; het water van den morgenvloed werd met zulk eene Kragt tegen de Zeeduin en aangedreven, dat het de teen van dezelve wegnam, zonder egter op dien tijd meer schade van eenig belang te veroorzaken. Doch dewijl de Zee van tijd tot tijd onstuimiger, en de wind heviger werd, waren de Bewoners van het Dorp ten uitersten bedugt voor den avondvloed, omdat het water des avonds doorgaans meer te vrezen is dan des morgens. Eenigen hunner begaven zich dan, tegens den tijd dat het water ten tweede malen moest wasschen, op het Duin, zij waren derhalven ooggetuigen van de woede des Oceans, dien de oudste Zeeluiden verklaarden nimmer zoo onstuimig gezien te hebben. Hij stond toorens hoogte, en brak zoo ver als het oog kon dragen; het was dus geenszins te verwonderen dat hij, reeds op de eerste aannadering eene groote hoeveelheid zands van de hoogste Duinen deed wegspoelen. Men stelde dus vast dat

bij volle zee, of bij hoog water, de verwoesting allerverschriklijkst worden zoude.'

Het draaien van de wind veroorzaakte enorme verschillen in de waterstand van de Zuiderzee, zoals uit de volgende aantekeningen uit de omgeving van Amsterdam duidelijk blijkt.

'Het water was op den veertienden van Slagtmaand zoo laag dat een geloofwaardige getuige verklaart gezien te hebben dat de grond in het Y geheel bloot lag; doch dit lage water werd van een schielijke en verbazende rijzing gevolgd.' 'Elk verwachtte wel dat op de vijftienden, met het voormiddag-getijde, waarbij men het hoogste water ten negen uren en een en twintig minuten hebben moest, de Vloed tot eene ongewone hoogte zoude rijzen, maar geenszins dat het water, met een verschriklijk geweld, in het holst van den nacht zoude komen opzetten. Dit gebeurde egter tusschen drie en vier uren in den morgenstond: zoodat deze Vloed niet slegts onverwagt, maar met zulk een verbazende snelheid is opgekomen, dat het niemand voorstond ooit iets dergelijks beleefd te hebben.'

'Wij kunnen hier verder aan merken dat ééne zaak veel heeft medegewerkt om het water tot zulk eene ongemeene hoogte te doen rijzen, te weten dat de wind op den dertienden van Slagtmaand aan den binnenkant, dat is Zuidelijk, en daar beoosten, of genoegzaam geheel oostelijk, geweest is; dat dezelve Zuidelijk en over het Zuiden loopende, met eene vermeerderde koelte doorwoei, en verder naar het Westen, en daar benoorden uitschietende, al heviger en heviger werd, tot dat er eindelijk een felle storm ontstond, eene omstandigheid, welke juist geschikt is om hier te lande de hoogste Vloeden te veroorzaken.'

'Het bleef tot 's morgens ten zes uren wasschen, met meerdere of mindere snelheid naarmate de rukwinden meer of minder sterk waren, en het was toen, voor de stad (Amsterdam) op zes en negentig Duimen boven Peil geklommen. Uit dit bericht kan men opmaken dat het gemelde water, in den tijd van omtrent agttien uren, van veertig duimen beneden tot zes en negentig boven Peil gerezen is. Dus is het in den gemelden tijd honderd zes en dertig Duimen of elf en een vierde Rhijnland-

EEMNES: Gezicht op den Eemnesserpolder, toen de Zuiderzee nog „over” kwam, van den Wakkerendijk af, die voor een deel reeds weggegraven is.

sche Voeten hoger geworden; en men gelooft niet dat het immer gebeurd is dat zoo schielijk zulk eene groote meenigte van water is komen opzetten.' (2)

'Des morgens omtrent zes uren, begon het water zeer schielijk en op het onverwagts te vallen, niettegenstaande men vastgesteld had dat het tot omtrent half tien uren zoude blijven wasschen. Men begreep welhaast dat hier of daar in de Noordhollandse dijken, of elders aan den Oever der Zuiderzee, eene doorbraak plaats had.'

Dat het niet bij één doorbraak is gebleven blijkt uit de beschrijving van de situatie in het Eemland:

'Wij zullen nu tot de Plaatsen, die in het Sticht van Utrecht, in Gelderland en Overijssel, aan de Zuiderzee gelegen zyn, overgaan----- Een der vier Kwartieren, waar in het platte Land van Utrecht verdeeld is, wordt Eemland genaamd. Het zelve grenst ten Oosten aan de

162- HKE

Veluwe, ten Westen aan Gooiland en het Nederkwartier, ten Zuiden aan het Overkwartier; en ten Noorden aan de Zuiderzee.----- In dat gedeelte; het welk aan de Zuiderzee paalt, ligt de Heerlykheid van beide de Eemnessen, Oostwaards aan de Eem grenzende, langs welke zy zich van het Dorp Eembrugge af tot aan de Zuiderzee uitstrekt. Zy wordt in twee deelen verdeeld door eenen Dyk, die den naam van den Wakkerdyk draagt, en Zuid- en noordwaards loopende; het eene gedeelte der Eemnessen tegen de Overstromingen van de Eem beschut. Om die reden wordt het westelyke deel Eemnes binnensdyks, en het oostelyke Eemnes buitendyks genaamd. Het eerste is driehonderd vier-en zestig Morgen en negen-en-zestig Roeden; en het laatste dertienhonderd en twee-en-negentig Morgen groot.-----

Op den veertienden van Slagtmaand des laatstleden Jaars, bevonden de Inwoners van deze Heerlykheid zich in de uiterste verlegenheid, dewyl het water uit de Zuiderzee des avonds omtrent agt uren, met eenen sterken Storm uit den Noordwesten zoo geweldig kwam opzetten, dat het welhaast over den Meent-en Zomerdijk in den Polder stortte.----- Binnen korten tyd vervulde het den geheelen Polder, tot op twee, en op sommige plaatsen tot anderhalven Voet naa boven aan de kruin van den Dorpdyk. Dit maakte de Inwoners bedugt dat die Dyk zoude overloopen; en naar alle waarschijnlijkheid zoude dit ook gebeurd zyn, ingevalle de Bunschoter Dyk, over de Rivier de Eem, niet ware overgelopen. In den laatstgemelden kwamen verscheidene Gatē, wel ten getale van veertien of vyftien, waardoor die Polder geheel overstroemd werd, terwyl men onder de Eemnessen van verderen oploop van water is vry gebleven. Verscheidene Huizen, in den Bunschooter Polder staande, zyn merkelyk beschadigd, en drie, welke genoegzaam op de kruin van den Dyk stonden, zyn door den sterken aandrang der golven ingestort.

De Huizen, aan de Oostzyde van den Eemnesser Dorpdyk, en dus aan den kant van den Polder staande, werden welhaast tot eene aanmerklyke hoogte met water bezet, zoodat derzelver Bewoners zich moesten haasten om hunne goederen, zoo veel als mooglyk was in veiligheid te brengen, en dezelve by hunne Buren, die aan de

Westzyde van den Dyk wonen, te bergen----- De Een-
den-kooi, welke midden in den Polder staat, is door-
dezen Vloed geheel vernield geworden, en het gereed-
schap, het welk tot de Vogelvangst vereischt wordt, is
uit dezelve weggespoeld. (3)-----In de Kerke van Eem-
nes binnensdyks, die aan den kant van den Polder staat,
was het water tot aan den tweeden trap van den Pre-
dikstoel gerezen. Men zag alles in dezelve dryven.---
De Zerken waren van de Graven afgeligt, en de aarde
was onder dezelfen ingevallen; alles was in deze Ker-
ke zoo in wanorde, dat op den volgenden Zondag in
dezelve niet kon gepredikt worden.----- In het Huis
van den Koster, agter de Kerk, stond het water twee-
en veertig Duimen en eenen halven hoog, zynde nog agt
Duimen hooger dan het op den 30sten van Grasmaand des
Jaar 1741 geweest is.(4)----- In het Huis van Meins
Jansz. Dop, Sluiswagter van de Eemnesser Sluis, het
welk boven op den Zomerdyk staat, had het water eene
hoogte, die de halve langte van een 'kloek'man eve-
naarde, zoo niet overtrof. Men was hier des te meer
bekommerd voor de gevolgen, omdat de Huisvrouw van
den gemelden Sluiswagter op het uiterste zwanger was.
In die omstandigheden was zy genoodzaakt om met de
Vroedvrouw naar den Zolder te vlugten. Doch toen men
vond dat de Muren door het geweld der golven merklyk
beschadigd waren; toen men genoegzaam elk oogenblik
verwagtte dat het huis zoude instorten, vond men ge-
raden om de zwangere vrouw, nevens de Vroedvrouw
door middel van eene ladder en een touw, uit het zol-
der-venster den weg naar beneden zo gemaklyk te maken
als mooglyk was.----- Dus in een klein schuitje ge-
komen zynde, werden zy naar een naby gelegen huis ge-
bragt, waarin die Vrouw den gantschen nacht in de
uiterste benauwdheid gesleten heeft, tot des morgens
ten negen uren, wanneer men de kruin van den Dyk weder
bloot zag. Beide de Vrouwen werden vervolgens met een
Schuitje naar het Huis van den Sluiswagter te rug ge-
bragt, waar zy door middel van eene Ladder het Zolder-
venster inkloppen; en omtrent eene halve uur daarna
werd de Vrouw gelukkiglyk verlost van eenen welgescha-
pen zoon. (5)

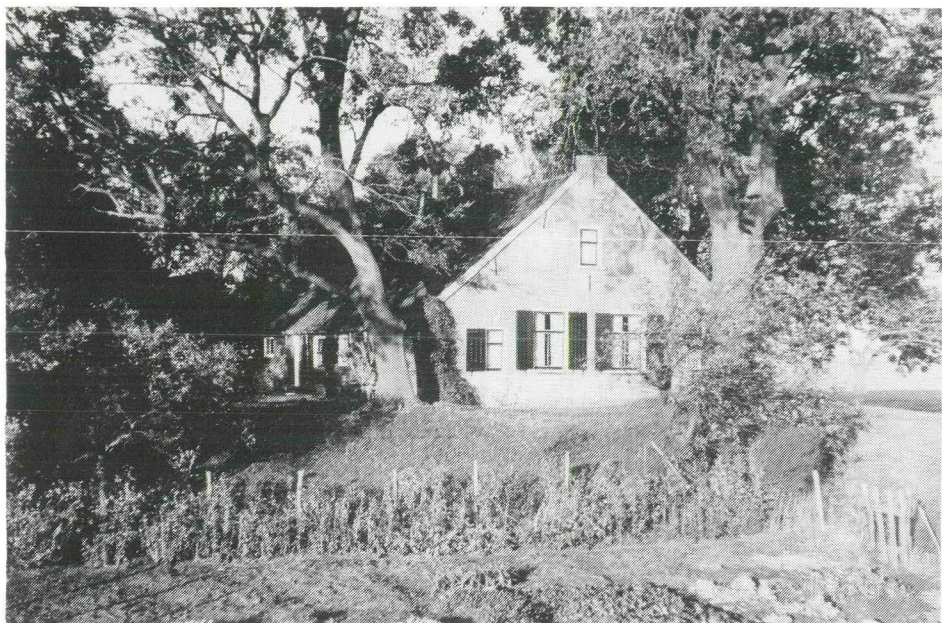
De ongerustheid der Inwoneren werd niet weinig vermin-
164- HKE

derd, omdat men bevond dat de Heulen door middel van welken het water onder den Dorpdyk gemeenlyk naar buiten geloosd word, in zeer goeden staat waren, en geen water van buiten naar binnen lieten: dit was inderdaad zeer gelukkig, dewyl aan de binnen-of Westzyde de meeste Huizen staan. Doch des morgens omtrent vier uren bespeurde men op halfwegen, tusschen de Kerk van Eemnes buitendyks en de Huizer Meent, aan den voet van den Dyk, digt by de daar liggende Heulen, eenen sterken doorloop van water, en dat wel op twee plaatsen, te weten voor het Huis van Jan Robbertsz. van Doorn, (6) en voor dat van Jan Woutersz. (7)

Dewyl de aandrang naar binnen hand over hand toenam, begon men voor eene Doorbraak te vrezen. Onmiddelyk werden de Inwoners, door het luiden der Noodklokke, derwaards te hulp geroepen.----- Des morgens omtrent half zes uren ontstond uit eene gelyke oorzaak even groote verlegenheid te Eemnes binnensdyks, waar men digt by de Kerk, by het Huis van Tymen Aartsz. (8) het water zag stroomen, Op iedere van de drie gemelde plaatsen bragt men Planken, Aarde, Mest, Stroo en andere Stoffen aan, die geschiktst waren om den doorloop te beletten; doch alles scheen vrugteloos, dewyl de aandrang sterker werd, en men met reden bedugt was dat de Dyk op die plaatsen zoude instorten, en het water, het welk van buiten tegen denzelven ongemeen hoog stond naar binnen laten, waardoor de Huizen en Bouwlanden overstroomd, en dus merklyke nadeelen veroorzaakt moesten worden. Nadat men, ter afweeringe van gevaren, tot tegens den avond toe met alle mogelyke vlyt had gearbeid, verdween alle vrees voor doorbraken, dewyl de stroom van het water van tyd tot tyd verminderde.

By deze gelegenheid werd een Tweemast Schip het welk van Petersburg kwam, Stuk goederen in had, en genoodzaakt geweest was om, toen het voor Enkhuizen lag, het anker te kappen, digt aan den Meentdyk op het land gezet, doch het bleef geheel onbeschadigd, zoodat de goederen 'er uit gelost, en met andere vaartuigen naar Amsterdam gebragt werden. (9)

In de lijst met gestrande schepen wordt ook dit schip als volgt genoemd:

Het huis van Meins Jansz. Dop.

'Tusschen Amersfoort en Huyzen is gestrand het kofschip de JONGE ROBYN, schipper Claas Johannes, van Petersburg naar Amsterdam gaande.

Het zit hoog op het strand.'

Het boek besluit met de vermelding dat 'Weegens eenige der in onze voorige lijst aangehaalde schepen, kan men het volgende nog melden: Voorts zijn de schepen van Tjeert Hanke, Dirk Wigman, Rudolph Jansen, Claas Johannes, Jan Tesmer, en John Andrews van het strand afgekomen.

Wiebe van IJken.

Noten:

- (1) Historische verhaal der overstromingen in de Nederlanden van G. Warnars en P. den Hengst. Amsterdam 1776.

- (2) 40 Duim = $40 \times 0,0257\text{m} = 1,03 \text{ meter}$
 96 Duim = $96 \times 0,0257\text{m} = 2,47 \text{ meter}$
 136 Duim = $136 \times 0,0257\text{m} = 3,50 \text{ meter}$
 11,25 Rhijnlandse voet = $11,25 \times 0,314\text{m} = 3,53 \text{ meter}$
 Alleen in Naarden is het water nog hoger geweest,
 daar steeg het water tot 99 Duim boven het peil.
 99 Duim = $99 \times 0,0257\text{m} = 2,54 \text{ meter}$.
- (3) Zie voor meer gegevens over de eendenkooi HKE jaar-
 gang 6, nummer 4, december 1984, bladzijde 82 t/m 85.
- (4) In 1775 was Jacobus Paak koster van de kerk van Eem-
 nes Binnen.
- (5) Meinsz. Jansz Dop (+1730-1802) was gehuwd met Lutje
 Pieters Poort (geboren 1732). De hier op 15 novem-
 ber 1775 geboren zoon was Pieter Dop de jongste
 zoon van Meinsz. en Lutje. Hij is op 19 november
 1775 in Eemnes Buiten gedoopt en op 10 april 1800
 in Bunschoten gehuwd met Geertje Aartse Bakker.

(Zie ook HKE jaargang 6, nummer 2, juni 1984, blad-
 zijde 35 t/m 47) (en Van wee bin jie d'r één, blad-
 zijde 188).

- (6) Jan Robbertse van Doorn woonde in de boerderij van
 de familie Blom op de Meentweg 79.
- (7) Jan Woutersz. (Natter) woonde in een boerderij die
 op de plaats van de Cors Rijkseweg stond tussen
 Meentweg 97 en 99
- (8) Tijmen Aartsz. (v.d. Wetering) woonde aan de Wak-
 kerendijk 192.
- (9) Het artikel 'En schipbreuk anno 1775' in 'Neder-
 landse Historieën' (10e jaargang no.1 1967, blad-
 zijde 19 en 20) geeft een beschrijving van de
 stranding van de tjalk van Hendrik Christiaans en
 Derk Derks bij Zoutkamp. Hieruit is een aardige
 indruk te krijgen van wat een bemanning in deze
 storm moet hebben doorgemaakt. (in copie aanwezig
 in de bibliotheek van de HKE).

Van de redactie

Het HKE-boekje no. 4, het laatste van 1987, ligt voor U met weer veel stof tot lezen.

Onze trouwe leveranciers van copy hebben opnieuw hun best gedaan. Aan het eind van het jaar mogen we hieraan wel enige aandacht besteden. Hoe zouden we een kwartaalboekje moeten samenstellen zonder hen. De HKE kan trots zijn op deze leden, die zoveel tijd willen besteden, om ons iedere keer weer interessante verhalen voor te schotelen.

De ingeleverde copy moet ook getypt en gecorrigeerd worden. De redactie heeft hiervoor de zeer gewaardeerde hulp van de dames Marijke Achthoven en Bertie van Wijk.

Ieder kwartaal laat de redactie 475 HKE-boekjes drukken. Dit betekent, het heugelijke feit, dat de HKE ruim 400 leden heeft. Een ledental waar we erg blij mee zijn. Het zou prachtig zijn, als we aan het einde van 1988 kunnen melden, dat het er ruim 450 of misschien 500 zijn. Dus als u iemand tegenkomt die nog geen lid is!

De copy voor het eerste boekje van 1988 willen wij graag ontvangen voor 15 februari 1988.

Tot besluit willen wij u allen een zeer voorspoedig en heel goed 1988 toewensen.

